

מסורת הש"ס

(א) צ"ל נפשי, (ב) [לקמן קב.], (ג) [צ"ל מוציאתה], (ד) [לעיל קי:], (ה) [לקמן עמוד ב וקיט:], (ו) שייך לעיל קי:, (ז) ג"ז שייך שם, (ח) [פסחים י. כתובות כו.],

תורה אור השלם

1. וַיֹּאמֶר שְׁמֹשׁן תָּמוּת
בְּכַשִּׁי עִם פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט
בְּבָח וַיַּפֵּל הַבַּיִת עַל
הַסֹּרְגִים וְעַל כָּל הָעָם
אֲשֶׁר בּוֹ וַיִּהְיוּ הַמֹּתִים
אֲשֶׁר הָמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים
מֵאֲשֶׁר הָמִית בְּחַיָּיו:
שׁוֹפְטִים טוֹל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לערנא וכו'
שמשא ראף על פי שהיא
נשאת: (ב) תוס' ד"ה אשה
וכו' לא מת אית דאמרי
דאשה אחת:

מוסף רש"י

[illegible][illegible]

אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת הרי
זו לא תנשא: **גמ'** מעמא דאמרה לא מת
הא אישתיקא תנשא הא אין צרה מעידה
לחברתה לא מת איצטריכא ליה סד"א הא
מייית והא דקאמרה לא מת לקלוקלה לצרה
היא דקמיוונא יתמות^א נפשה עם פלשתים
קאמרה קמשמע לן; אחת אומרת מת כו':
ולפלוג רבי מאיר ברישא אמר רבי אלעזר
במחלוקת שניה ורבי יהודה ורבי שמעון
היא ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי מאיר
בהא אפילו רבי מאיר מודה דכל לא מת
בעדות אשה לאו הכחשה היא תנן עד אומר
מת ועד אומר לא מת אשה אומרת מת ואשה
אומרת לא מת הרי זו לא תנשא בשלמא
לרבי אלעזר סתמא כו' מאיר אלא לרבי
יוחנן קשיא קשיא: **מתני'** ^אהאשה
שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאה
ואמרה מת בעלי תנשא ותטול כתובתה
וצרתה אסורה ^בהיתה בת ישראל לכהן
תאכל בתרומה דברי רבי טרפון רבי עקיבא
אומר אין זו דרך ^גמוציאתו מידי עבירה עד
שתהא אסורה לינשא ואסורה מלאכול
בתרומה ^דאמרה מת (לי) בעלי ואחר כך מת
חמי תנשא ותטול כתובתה וחמותה אסורה
היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה דברי
רבי טרפון רבי עקיבא אומר אין זו דרך
מוציאה מידי עבירה עד שתהא אסורה לינשא
ואסורה מלאכול בתרומה: **גמ'** וצריכא
דאי איתמר הך קמייאת בהא קא"ר טרפון
משום דצערא דגופה אבל חמותה דצערא
מילי דעלמא אימא מודי ליה לרבי עקיבא
ואי איתמר בהא בהא קאמר רבי עקיבא
אבל בהך אימא מודה ליה לרבי טרפון
צריכא א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כרבי
טרפון אמר אביי אף אנן נמי תנינא ^הניתן לי
בן במדינת הים מת בני ואח"כ בעלי נאמנת
בעלי ואחר כך בני אינה נאמנת וחוששין
לדבריה וחולצת ולא מתייבמת לדבריה הוא
דחוששין הא לדברי צרה אין חוששין ש"מ:
מתני'

ללא מנשא ועל כן יש לפרש בדצרות דוקא איירי וטעמא דלא מת דלא הוי הכחשה שמכחשתא נחת
 דאכל וז אומרת מת וזו אומרת נהרג הויא ודאי הכחשה כיוון דשתייהן בצות להסיר עצמן ואינן מכח
 ואממות הדברים והשתא דייק שפיר מסיפא דקתני אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא
 ודאי לאו הכי מה משמיעו היינו עד ועד דעלמא וקאמר בעלמא לר"א סתמא כד"מ ופליגא אריש
 ויומין קשה כו' אבל אם היינו מפרשים דר' יוחנן איירי דכל לא מת היינו צוה אחר ה"א כ"ב מאי מקי
 להעמידה לר"א דאיירי צבת אחת אלף ש"מ כדולה שמעתא איירי צבת אחת ודוקא בצרה דכל לא מת
 איירי אומרת מת ואשה אומרת לא מת. (א' אמרי' דאשת אחת מכחשת אף העד היכא שז
 הדין יהי ליה כדמות טפי ויצרולשמן מלאך ר' יהודה דלזין הכי נמי ומיימינא צייתא הכי: **ל"א** א"ר
 ממשמע וא"ת מנגל דלמא בנשיא בעלמא איירי דהכי תנן ב' מי שקינא (סוטה דף לא:) עד אחד אומר
 לא ואומרת נטמאת כו' והסת לא קאי אצרות ואפ"ה קתני אשה וי"ל דהסת ליכא למיטעי בדצרות איירי
 ומספקא לר"י אי דוקא בטרומה דרבנן אי נמי בטרומה דאורייתא דאוקמה אחוקה דדייקא ומי
 אחוקה אשת איש מדי דהוא אשני שצילין) מיהו איכא הכא חדא דעביד איסורא ממ"ז וכדי הא
 מסכת נדה (דף ב: וסג) ובזמן' חולין (דף ט: וסג): **אף** אמן נמי תנינא. הא דלא מייית רישא
 דספיא בזהמ יבמה לשוק כמילתיה דרבי טרפון דייק מנייה: **לדבריה** הוא רחוש
 ונל"מ. מהך דקתני לדבריה משמעין ולא לדבריה כרתה דלמא הכא ר"ע מודה כיון שאם לא הי
 בצדדי עקיבא אילו לא ניוחש לדביה ולא ואלכלא בטרומה איכא עבירה בזדאי ואמר ר"י דלי

משנה זו כר"מ פסק כר"מ משום שהר"ל מחלוקת ואח"כ סתם והכלה כסתם. ורישא דמנתי' דקתני א' אומרי' מת וא' אומרי' לא מת זו שו' דברי' י' ויחנן שהווא רבו דא' כל לא מת בעדות אשה לאו הכחשה היא. ואע"ז דאקשינן לר' יוחנן מסיפא דקתני ה"ו א' תנשא ולא פרי' וסיפא ר"מ ולר' יוחנן דאמר כללא דמילתא כל לא מת באשה לאו הכחשה הוא. סיפא קשה לר"ה ואולי י"ל דסמך על מה שכתבתי שו' דעלמא הכחשה הויא ולא תנשא וכתב המשנה הזאת משום אשה דעלמא ובדרא איר'.

האשה שלום פרק חמשה עשר יבמות ק"ח.

הבא פשיטא וי"ל דמיחא ליה לאקשויי מסיפא כיון דמשכח לה אי נמי דרישא דהתם כיון דעד אחד נאמן מן התורה הוי כחרי ומרי ואי מנחשי אהדדי לא היתא שותא אכל הבא תקנתא דרבנן היא: **וּמַבְחִינֵיהֶם וְזוּ אֵם וְזוּ הָרִי אֵלֶּי אֵם יִנְשֵׁן**, וְזוּלָּה אֶתְמַן מִהוּ

שקרנים ואולי שמהם אומרים שקר
כי לא ידעו אמת הדברים ואיכא
מאן דאמר בגמ' דר"מ פליג ברישא
ואיכא נמי הכחשה ולא תנשא והא
ללא נקט פלוגמיהו ברישא משום
דהוה אמינא דבסופא מודה:
א [הואיל] וזו וזו מודות שאין
קיים. אלב המכחשת
ואומרת קיים אמת לא תנשא דרישא
מיתוקמא כוונתיהו:

טעמא דאמרה לא מת הא

אישתיקא ב'ו'. וא"מ מאי
דייק והא לא מת אינטריך ליה
לשמועין שא"פ שמכסהה זרתה
תנשא וליכא למימר דהא פשיטא דהא
שאינ זרה מעדיה לחזרתה דיון
אינטריך טובא דפליג ר"מ עמיה ולר'
יוחנן נמי אשמעי' דר"מ מודה בזה
ואר"י דדייק מדקאמר זאת שאומרת
לא מת לא תנשא דלא הו' ליה לגימתי
אלא אחת אומרת מת ואחת אומרת
לא מת תנשא ואנא דיענא דלאומרת
מת קא' דהאי' דלא מת גימתי
לנפשה חמירה דליטורא:

ד"ר **הא** מימת מיית. יש לנו
לומר שמת יותר ממה
שהיתה שותקת דאי שחקת ודאי בעיא
לקלקולה אבל כשזומרת לא מת
מחמת שגאה אומרת כן שהיא רואה
שחשענן דאי לא ידעה דמית היתה
שותקת לקלקול וא"ת מכל מקום
היה חלש ודאי חלש ודאי חלש

דשויתא לנפשה חתיכה דאיקסורא וי"ל
לדפי' מודה ונתנה אמתלא לדבריה
אינה נאמנת ולא דמיא (כתובות כב.)
לאשה שאמרה אשת איש אני וחזרה
ואמרה פנויה אני דנאמנת כשנתנה
אמתלא לדבריה:

דבֿר לאַ מת בעדות אשה לאַ
הבחשה היא. נראה לרצינו
יואל דה"ק דכל לאַ מת אפי" צבת
אחת ובנרות דוקא לאַ הויא הכחשה
דהימנוה רבנן וזרתה שאומרת שז
לאַ מת אין להאמינה אכל צעד ועד
צבת אחת אמרן צמתני' בקיפא לאַ
תנשא ואמרני' לעיל עד אומר לאַ
המירור לנישא לאַ עד המירור
לינשא אלא בלא שנייה צבת אחת

אין לנו להאמינה ולכן תנשא האחרת
ת דבריהן דלמרי בדדמי ואין יודעות
א ואפי' נרות משמע דכפ' בקונטרס
לאמר תנשא אפי' בבת אחת אלא לרבי
מסיפא לר' יוחנן ובה לכולי עמלא יס
דות אשה לאו דוקא אלא נצרה דכפ':
בדן ואם אמת הוא כן הוה ליה למיתני
קדוש קשיא. דלש אומרת אפי' נצרה
תנשא ועד אלא לומר לא נטמאת אשה
בא ישרא' לבחן תאכל בתרומה.
אז ועל נצרה אין להאמינה ואוקמה
נא לא ילפינן מקוטה דמשמע בריש
אשה שהלכה היא ובעלה שמה משום
ימינה לר"י דהיכי מייתי סייעתא
לדברי נרה ליכא עבירה כלל אבל
דייק אלא מייתור וחוששין לדבריה:
אמר

ות מת תנשא ותטול כתובתה אע"ג דר"א מוקי לה כו
שייא אמרינן ולא תיבזא הלכך הלכה כר' יוחנן דרב
מר ר' יוחנן כל לא מת בעדות אשה לאו הכחשה הי
ה רב ז"ל לפרש ולא לסתום:

עין משפט
נר מצוה

לה א מיי פייצ מהל' גירושין הל' טו סמג
עשין נ טוש"ע אה"ע סימן
יז סעיף מה:
לו ב מיי פ"ט מהלכות
תרומות הלכה ד:

תוספות ישנים

[illegible]

(א) אולי צ"ל כיון דמהימנא לגבי נפשה דמותרת להנשא אחזמנת ג"כ על זרחה לאוסרה במתומה. (ב) צ"ל שהרי תנא ברישא ור"ל ברישא דההיא דלקמן ע"כ באה הלכה היא ובעלה ובנה למד"ה.

[illegible]

בר"מ. ואולי מפני שסתם יהודה ור"ש סמך הרב על ר"א הוא. רישא ר' יהודה אלא גבי צרה אבל באשה